

*Προς τον
κ. Γιάννο Κρανιδιώτη
Υφυπουργό
Υπουργείου Εξωτερικών
Ενταύθα*

Αθήνα, 3 Απριλίου 1997

Σου εσωκλείω σημείωμα με παρατηρήσεις στο σχέδιο νόμου για τα ξένα εκπαιδευτήρια που αποστέλλαμε στο Διευθυντή της Διεύθυνσης Μορφωτικών Υποθέσεων κ. Β. Μπεβεράτο. Το σημείωμα το συζητήσαμε στο Επιστημονικό Συμβούλιο, με το περιεχόμενό του δε συμφωνούν όλα τα μέλη του.

Το σχέδιο επεξεργάζεται το Υπουργείο Παιδείας, σε συνεργασία βέβαια με το Υπουργείο Εξωτερικών.

Φιλικά

ΘΕΜΑ: Παρατηρήσεις στο σχέδιο νόμου για τα ξένα εκπαιδευτήρια στην Ελλάδα

Με το υπό επεξεργασία σχέδιο νόμου επιχειρείται η ρύθμιση εξυπαρχής του καθεστώτος για την ίδρυση και λειτουργία των ξένων εκπαιδευτηρίων στην Ελλάδα, το οποίο διέπεται έως σήμερα από το ενπολλοίς “απαρχαιωμένο” ν. 4862/1931 “Περί των ξένων σχολείων”. Επί του σχεδίου αυτού διατυπώνονται τόσο οι ακόλουθες παρατηρήσεις για βασικές επιλογές (Α) όσο και για επιμέρους ρυθμίσεις του (Β). Επίσης επισημαίνονται ορισμένα μόνον ζητήματα δικαιοτεχνικού χαρακτήρα (Γ).

Α. Βασικές επιλογές

1. Κατά την επεξεργασία και διαμόρφωση του νομοσχεδίου πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί με νόμο διαθέτουν, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 Συντ., ισχύ υπέρτερη των διατάξεων της κοινής νομοθεσίας. Ανεξαρτήτως των ρυθμίσεων του νόμου καταλαμβάνουν τα ξένα σχολεία ή μορφωτικά ιδρύματα που ιδρύθηκαν δυνάμει αυτών. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο πρέπει πριν από την κατάρτιση του νομοσχεδίου να μελετηθούν σε βάθος όλες οι συναφείς συμβάσεις.

2. Στο άρθρο 1 δίδεται ο ορισμός των ξένων εκπαιδευτηρίων και καθορίζονται οι κατηγορίες τους, ενώ στο άρθρο 2 θεσπίζονται οι γενικοί όροι και η διαδικασία για την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας τους. Στις διατάξεις αυτές δεν έχει πάντως συμπεριληφθεί ειδική πρόβλεψη για όσα εκπαιδευτήρια λειτουργούν με βάση διεθνείς συμβάσεις, τις οποίες έχει συνάψει η Ελλάδα με άλλες χώρες, και έχουν κυρωθεί με νόμο.

3. Στη διάταξη του άρθρου 14 προβλέπεται η υποχρεωτική υποβολή, εντός τρίμηνης προθεσμίας από τη δημοσίευση του νόμου, αίτησης προς χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας για όλα ανεξαιρέτως τα εκπαιδευτήρια που λειτουργούν στην χώρα μας. Σε περίπτωση που η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, διατάσσεται το “κλείσιμο” του σχολείου. Η ρύθμιση αυτή, κατά το μέρος που αφορά ξένα εκπαιδευτήρια που ιδρύθηκαν και λειτουργούν δυνάμει διεθνούς συμβάσεως κυρωμένης με νόμο είναι προφανώς παράνομη.

4. Εξάλλου, με το άρθρο 15 παρ. 2 καταργείται στο σύνολό του ο ν. 4862/31 καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που ρυθμίζει θέματα ξένων

εκπαιδευτηρίων. Η τελική αυτή διάταξη δεν μπορεί πάντως να καταλάβει και τις διατάξεις διεθνών συμφωνιών, που έχουν κυρωθεί με νόμο. Ορθό είναι συνεπώς να περιληφθεί στο άρθρο σχετικός ορισμός.

5. Στο άρθρο 7, όπου καθορίζονται τα προσόντα του διδακτικού προσωπικού, επιχειρείται διάκριση μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών εκπαιδευτικών λειτουργών. Η διάκριση δεν λαμβάνει όμως υπόψη τα δεδομένα που έχουν διαμορφωθεί με τη συμμετοχή της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιβεβλημένη είναι ενόψει της νέας πραγματικότητας η διαφορετική αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών που είναι πολίτες κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εκπαιδευτικών που προέρχονται από τρίτες χώρες ως προς τα ακόλουθα δύο κυρίως ζητήματα: α) τη διαδικασία ανανέωσης της άδειας διδασκαλίας (παρ. 4), και β) την παροχή εξουσιοδότησης στον Υπουργό Παιδείας να καθιερώνει και άλλες βασικές προϋποθέσεις ή κωλύματα για την πρόσληψή τους (παρ. 5).

6. Στο άρθρο 6 παρ. 2 απαγορεύεται, με ορισμένες μόνον εξαιρέσεις, η εγγραφή και φοίτηση παιδιών ελληνικής ιθαγένειας σε ξένα σχολεία που λειτουργούν κατά το εκπαιδευτικό σύστημα ξένων κρατών. Η απαγορευτική αυτή διάταξη φαίνεται να μην εναρμονίζεται προς το άρθρο 16 Συντ. που καθιερώνει την ελευθερία της εκπαίδευσης, στην οποία περιλαμβάνεται και η ελευθερία επιλογής σχολείου στοιχειώδους και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η εν λόγω ρύθμιση δεν μπορεί επίσης να δικαιολογηθεί για λόγους δημοσίου συμφέροντος, εφόσον το κράτος εγγυάται, με τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, ότι το ξένο εκπαιδευτήριο εκπληρώνει τη βασική αποστολή της παιδείας, όπως διαγράφεται στο άρθρο 16 παρ. 2 Συντ.

7. Το σχέδιο αναφέρεται στα “ξένα ινστιτούτα” σε δύο μόνον σημεία: α) στο άρθρο 1 παρ. 2 δ, όπου παρέχεται ο “νομοθετικός ορισμός” τους, και β) στο άρθρο 12, όπου ρυθμίζεται η λειτουργία και τα προσόντα του προσωπικού τους. Οι ρυθμίσεις αυτές διακρίνονται για το πολύ γενικό περιεχόμενό τους. Ενόψει του γεγονότος ότι η σημασία τους έχει αυξηθεί, ορθότερο θα ήταν να καταστρωθεί ειδικό κεφάλαιο στο νόμο με διατάξεις για όλα τα βασικά ζητήματα που συνδέονται με την ίδρυση και τη λειτουργία τους. Αυτονόητο είναι ότι το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο πρέπει αφενός να εναρμονίζεται με τις διατάξεις διεθνών συμφωνιών που προβλέπουν την ίδρυση και τη

λειτουργία τους και αφετέρου να τις συμπληρώνουν στο αναγκαίο μόνο βαθμό. Με την ευκαιρία αυτή θα ήταν χρήσιμο να επανεξετασθεί η ονομασία τους (Μορφωτικά Ιδρύματα ή Ινστιτούτα ή Μορφωτικά Ιδρύματα και Ινστιτούτα).

B. Επιμέρους ζητήματα

1. Στο άρθρο 2 παρ. 1 του σχεδίου προβλέπεται ότι η άδεια ίδρυσης χορηγείται με κοινή υπουργική απόφαση, μετά από γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που μπορεί να συνεργάζεται με το Ι.Π.Ο.Δ.Ε. Η οργάνωση της σχετικής διαδικασίας πρέπει να γίνει με τους ισχύοντες όρους του διοικητικού δικαίου. Η “δύνητική συνεργασία” του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με το Ι.Π.Ο.Δ.Ε. δεν ανταποκρίνεται σε γνωστές προδιαγραφές που δέχεται παγίως η νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας.

2. Στο άρθρο 3 παρ. 1 δ' και παρ. 2 δ' προβλέπεται ότι η άδεια ίδρυσης ανακαλείται, μεταξύ άλλων, αν επιβληθεί πειθαρχική ποινή “οριστικής άρσης της άδειας ίδρυσης”. Η διάταξη πρέπει να αναδιατυπωθεί, σε συνδυασμό και με το άρθρο 9, ώστε να καταστεί σαφές ότι η ποινή επιβάλλεται στον ιδιοκτήτη του σχολείου.

3. Στο άρθρο 11 παρ. 2 προβλέπεται ότι τα ξένα εκπαιδευτήρια οφείλουν να μη χρησιμοποιούν διδακτικά μέσα “με περιεχόμενο ανακριβές ή δυσμενές για το ελληνικό έθνος ή για το πολιτειακό καθεστώς”. Κρίνεται αναγκαία η τροποποίηση της διάταξης, γιατί η διατύπωσή της είναι “αδόκιμη” και προκαλεί ανεπιθύμητους συνειρμούς.

Γ. Δικαιοτεχνικές παρατηρήσεις

1. Πρέπει να αποφεύγεται σε νομοθετικό κείμενο η χρήση των λέξεων “θα” (βλ. ενδεικτικά άρθρ. 2 παρ. 2) και “αν” (ενδεικτικά άρθρο 3 παρ. 1 και 2).

2. Οι λέξεις “εχέγγυο” και “υπευθυνότητα” του ιδρυτή (άρθρο 2 παρ. 1) πρέπει να αντικατασταθούν με τον όρο “εγγυήσεις αξιοπιστίας” ή φερεγγυότητας.

3. Στο άρθρο 1 παρ. 2 εδ. α' πρέπει να γραφεί “διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας” αντί “ελληνικές διατάξεις”.

Αθήνα, 26 Μαρτίου 1997

dis. Δ(13)/02P/xenaekpaideutiria.doc./26.3.97/p.1-3/nr